

మేలాపకము – కుజ దోషం

సైత ప్రకాష్

1. మేలాపకము - కుజ దోషం - పరిచయము

ధన వ్యయేచ పాతాళే జామిత్రే చాష్టమే కుజః

స్త్రీణాం భర్తు వినాశం, భర్తూనాం స్త్రీ వినాశనం.

కుజుడు 2, 12, 4, 7, 8 లలో ఉంటే కుజ దోషముగా పరిగణింపబడుతుంది. కొందరు పై శ్లోకంలో ధన బదులుగా లగ్న అని చెప్పి, లగ్నానికి కూడా కుజ దోషాన్ని చెప్పారు.

లగ్నం దేహము, ద్వితీయము కుటుంబ స్థానము, చతుర్థము సుఖ స్థానము, సప్తమము కళత్ర స్థానము, అష్టమము మాంగళ్య మరియు ఆయు స్థానము, ద్వాదశము శయ్యాసుఖ స్థానము. వీటిపై కుజ ప్రభావం మంచిది కాదన్న భావన వ్యక్తమౌతుంది.

అంచేత కుజుడు 1, 2, 12, 4, 7, 8 లలో ఉంటే కుజ దోషముగా పరిగణింపబడుతుంది. హెచ్ ర్ శేషాద్రి అయ్యర్ గారు, మృదులా త్రివేది గారు కుజుడు పంచమంలో ఉన్నా, అతని దృష్టి అష్టమంపై ఉంటుంది గనుక అదీ కుజ దోషమే అన్నారు. కుజ దోషాన్ని లగ్నాతు, చంద్రాతు, శుక్రాతు సైతం చూడవలెనని, లగ్నాతు కన్నా చంద్రాతు, చంద్రాతు కన్నా శుక్రాతు ఎక్కువ దోషమని చెప్పబడింది. కాబట్టి, ఈ కుజ దోషం చాలా జాతకములలో ఉండటానికి సంభవమున్నది.

జాతక పొంతన చూసేటప్పుడు ఇరువురి జాతకములలో కూడా కుజ దోషముంటే పొంతన కుదురుతుంది అనే భావన ఉంది. దీన్నే దోష సామ్యము అంటారు. దోష సామ్యము అంటే రెండు జాతక చక్రములలోను ఒకటే విధమైన దోషము ఉండుట. రామన్ గారు, గాయత్రి వాసుదేవ్ మొదలైన వారందరూ ఇలాగే చెప్పారు.

చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతి స్వామీ వారు, ఒక కన్యకు 28 ఏళ్ల తరువాత కుజ దోషముండదు అని చెప్పియున్నందు వలన, ఈ రోజులలో 28 ఏళ్ల తరువాత జరిగే వివాహానికి, కుజ దోషము చూడనక్కరలేదని కెన్ రావ్ గారు చెప్పారు.

సి వీ బి సుబ్రహ్మణ్యం గారు తమ “ విదేశాలలో జ్యోతిష ఉపన్యాసములు” అనే పుస్తకంలో, పైన ఇచ్చిన శ్లోకానికి చాల ప్రాచుర్యం ఉన్నా ఎవరు రాసారో తెలియదని, ఈ కుజ దోషం 8-12 వయసులోపు జరిగే మరియు రజస్వల కాక ముందు జరిగే బాల్య వివాహములలో వర్తిస్తుందని, ఈ రోజులలో జరిగే ఆలస్య వివాహములకు వర్తించదని సెలవిచ్చారు. గురువు గారి ప్రకారము ఒక జాతకంలో కుజ దోషముంటే పరిహారం చేసుకోవాలి గాని, అటువంటి దోషమున్న ఇంకొకరితో జత కలపడం తెలివైన పని కాదు. వీరు నవగ్రహ ప్రదర్శిని, వివాహ వనమాల, జాతక సర్వస్వం, జ్యోతిష తత్వ వివేక నిబంధం , వధూ వర నక్షత్ర మేలాపకం , జాతక పారిజాతం, ఫలదీపిక ఉటంకిస్తూ సూత్రాలన్నీ పాటించడమే న్యాయం కాని కుజ దోషం పేరుతో ఇబ్బందిపడటం న్యాయం కాదన్నారు.

కొందరు కుజ దోషం ఉంటే నేమి, అది వ్యక్తికి కుజ దశ అనుభవంలోకి వస్తేనే ప్రభావం చూపుతుంది అంటున్నారు.

2. BPHS - అ - 79 , శ్లో - 47, 48, 49

- శుభ దృష్టి పొందని కుజుడు లగ్న, వ్యయ, సుఖ, సప్తమ, అష్టమములలో ఎక్కడ ఉన్నా స్త్రీ వైధవ్యము పొందును.
- పైన చెప్పిన వైధవ్య యోగము పురుషులకు కూడా వర్తించును.
- ఇరువురి జాతకములలో ఈ యోగమున్నచో వైధవ్య యోగం భంగముగును.
- స్త్రీలకు సప్తమంలో ఒక పాప గ్రహముండగా, ఏదైనా గ్రహము భాగ్యమందున్నచో, ప్రవాజ్య యోగమగును.
- అష్టమమున పాప గ్రహ యుతి/దృష్టి నోకని శుభ గ్రహమున్నచో, సుమంగళిగా పోవును.

3. జాతక పారిజాతము - సప్తమ, అష్టమ, నవమ భావ అ - 14 , శ్లో - 34, 35, 36

- శ్లోకం -14 : పురుష జాతకమున సప్తమమున కుజుడున్నభార్య మరణించును, శని యున్న భార్య దౌర్భాగ్యవతి అగును, రాహువున్న ఇతర స్త్రీలను పొందును, తన భార్యతో నిషేకము లేనందున సంతానహీనుడగును.
- శ్లోకం -18 : పాప గ్రహమొకటి సప్తమము లేక అష్టమములో ఉండగా, వ్యయంలో కుజుడుంటే మరియు ఆ వ్యయ రాశ్యాధిపతి అస్థంగత్వం చెందితే పునర్వివాహము అగును.
- శ్లోకం -20 : ద్వితీయమున పాప గ్రహములుండి, సప్తమాధిపతిపై కూడా పాప గ్రహ దృష్టి ఉన్నచో ముగ్గురు భార్యలు కలుగుదురు.
- శ్లోకం -34 : పురుష జాతకములో కుజుడు 2, 12, 7, 4 ,8 యందు ఉండేనేని భార్యా మరణము కలుగును. కన్య యొక్క లగ్నమునుండి ఇలా ఉన్నచో భర్త మరణము కలుగును.
- శ్లోకం -35 : స్త్రీ జాతకమున క్రూర గ్రహము అష్టమమున నీచారిపాపవర్గ గతుడైనచో భర్త మరణము కలుగును.
- శ్లోకం -36 : పాప గ్రహములు సప్తమ ద్వితీయములందున్నచో భార్యా వియోగ దుఖం కలుగును. అటువంటి యోగమే ఉన్న భార్యను పొందితే, పుత్ర ధనాదులతో జీవించును.

4. సారావళి: అ - 34 , శ్లో - 50

కళత్ర స్థానమున కుజుడున్నచో భార్య మరణము కలుగును. అతనిపై ఇతర దృష్టులులేక శని దృష్టి మాత్రము ఉన్నచో తప్పక జరుగును.

కళత్ర స్థానమున కుజశుక్రులు ఉన్నచో అంగ వికలమున్న భార్య కలుగును. పంచమమున కాని నవమమున కాని కుజశుక్రులున్నా కూడా అలాగే.

రవిచంద్రులు షష్ఠ లేక వ్యయములలో ఉన్నచో భార్య భర్త ఇరువురు ఒంటి కన్నుగలవారగుదురు.

శని లగ్నంలో, గండాంత రాశులు అయిన కర్క , వృశ్చిక, మీనములు సప్తమమై అందు శుక్రుడున్నచో మరియు పుత్ర స్థానము శుభ గ్రహ సంబంధము లేనిదైనచో భార్య వంధ్య యగును.

లగ్న, సప్తమ, వ్యయములలో పాప గ్రహములు ఉండి, క్షీణ చంద్రుడు పంచమమున యున్నచో భార్య పుత్రులు లేనివాడగును.

అ - 45 శ్లో 16

సప్తమమున రవి యున్నచో భర్తచే విడువబడును. కుజుడున్న వివాహానంతరము స్వల్ప కాలమునకే భర్త మరణించును. శని ఉండి అతనిపై పాప దృష్టి ఉంటే వివాహమే కాదు.

అ-13 - శ్లో 10

చంద్రునకు ద్వితీయములో కుజుడున్నచో సునపా యోగము. పర్రాక్రమము, కఠిన వాక్కు, ఇతరులను భాధపెట్టుట, కలహాప్రియత కలుగును.

చంద్రునకు వ్యయములో కుజుడున్నచో అనపా యోగము. చోరుడు, క్రూర స్వభావి, అతి కోపిష్టి, కలహాప్రియుడు అగును.

5. బి. వి. రామన్ గారు - కుజ దోషం:

వివాహములు కుదుర్చుకునే ప్రక్రియలలో ఉండే అనేక అంశములలో కుజ దోషం కూడా ఒక అంశం మాత్రమే. ఇదే అతి ముఖ్యమైనది కాదు. నాకు తెలిసి దీని గురించి కేవలం కేరళ శాస్త్రములలో కుజ దోషమనే పేరుతో చెప్పబడింది.

కుజుడు 2, 12, 4, 7, 8 లలో ఉంటే కుజ దోషముగా పరిగణింపబడుతుంది. లగ్నముంటే దేహము, చంద్రుడంటే మనస్సు, శుక్రుడు వివాహకారకుడు గనుక, ఈ కుజ దోషాన్ని ఈ మూడింటి నుంచి చూడాలి. ఈ దోషం లగ్నము నుంచి కన్నా, చంద్రుని నుంచి, చంద్రుని నుంచి కన్నా శుక్రుని నుంచి ఎక్కువ దోషప్రదము.

ద్వితీయము కుటుంబ స్థానము, చతుర్థము సుఖ స్థానము, సప్తమము కళత్ర స్థానము, అష్టమము మాంగళ్య స్థానము, ద్వాదశము శయనసుఖ స్థానము - కుజుడీ భావములలో ఉంటే దోష కారకుడౌతాడు. అయితే ఈ దోషం ఇరువురి జాతకములలో ఉంటే, దోష సామ్యం చేత పోతుంది. వివాహ సౌఖ్యాన్ని సూచించే అనేక యోగములున్నప్పుడు, ఈ కుజ దోషం చూడనవసరం లేదు.

కుజ దోష మినహాయింపులు:

- మిథున, కన్యా లగ్నము వారికి ద్వితీయంలో
- వృషభ, తులా లగ్నం వారికి ద్వాదశంలో
- మేష వృశ్చిక లగ్నం వారికి వారికి చతుర్థంలో
- మకర, కర్కాటక లగ్నం వారికి సప్తమంలో
- ధనుర్, మీన లగ్నం వారికి అష్టమంలో
- కుంభ, సింహ లగ్నముల వారికి కుజ దోషముండదు.
- కుజుడు చంద్రునితోగాని, గురునితోగాని కలసి ఉంటే కుజ దోషముండదు.
- గురువుగాని, శుక్రుడు గాని లగ్నంలో ఉంటే కుజ దోషముండదు.

6. గాయత్రి దేవి వాసుదేవ్ దోష సామ్యము:

వ్యక్తుల సుఖసంతోషముల కొరకు కుటుంబ స్థానం, సుఖ స్థానం, కళత్ర స్థానం, మాంగళ్య స్థానం, శయ్యాసుఖ స్థానం చూడాలి. అల్లాగే లగ్నంపై దుష్ప్రభావం కూడా సుఖసంతోషములకు, వైవాహిక జీవితానికి అవరోధం అవుతుంది. జాగ్రత్తగా పరీక్షించి దోష సామ్యం ఉంటేనే వివాహం చేయాలి.

పైన చెప్పిన భావములపై కుజ ప్రభావం క్రూరత్వాన్ని, దురాలోచనలను ఇస్తుంది. శని ప్రభావం వల్ల కష్టనష్టాలు, దీర్ఘ వ్యాధులు, కుతంత్రం, అలసత్వం, అయిష్టం కలుగజేస్తాడు. రవి క్రూరత్వం, అధికారదర్పం, అహంకారం, పరువు కోసం పాకులాట కలుగజేస్తాడు. రాహు కేతువులు దురాశ, నిరాశ కలుగజేస్తారు.

ఈ దోషాలన్నిటిలోకి కుజ లేక రాహువుల సప్తమ లేక అష్టమ భావ స్థితి మిక్కిలి హానికరం. అలాగే రాహువు యొక్క చతుర్థ భావ స్థితి కూడా. కుజుడు 2, 4, 12 లలోనూ, రాహువు 2, 12 లలోనూ అంత హానికరం కాదు.

మేష, కర్క, సింహ, కన్య, వృశ్చిక, ధనుస్సు, మీన లగ్నముల వారికి శని యొక్క లగ్న స్థితి జీవితాన్ని దుఃఖ ప్రాయం చేస్తుంది. ముఖ్యంగా సప్తమం కూడా చెడితే. అందునా మేష, కర్క, మీనములలో శని స్థితి ముఖ్యంగా హాని కరము.

వృషభ, మిథున, కన్య, వృశ్చిక లగ్నముల వారికి కుజుని లగ్న స్థితి మిక్కిలి హానికరము. అతనిపై శుభ గ్రహ ప్రభావముంటే కొంత ఊరట కలుగును.

లగ్నాతు లేక చంద్రాతు లేక శుక్రాతు 2, 4, 7, 8, 12 సంబంధించిన దోషముల విషయంలో ఇరువురి జాతకములలో ఒకే రకమైన దోషములు లేకున్నచో మరణములు, మానిసిక వత్తిళ్ళు, విడిపోవటం లేక విడాకులు జరుగుతాయి.

గమనిక: రచయిత్రి కుజ దోషం అనే పేరుతో అధ్యాయం రాయలేదు, దోష సామ్యం అని రాసారు.

7. హెచ్.ఆర్. శేషాద్రి అయ్యర్ - స్త్రీ జాతకం:

మాంగళ్యము అష్టమ భావము నుండి చూడాలి. అష్టమంలో బలమైన పాప గ్రహమున్నప్పటికీ ద్వితీయంలో బలమైన శుభ గ్రహముంటే భర్త కన్నా ముందు తనే పోతుంది.

స్త్రీయొక్క మాంగళ్యంకి (భర్త ఆయుష్షు) సంబంధించి, కుజ దోషం ఒక పురాతన కాలంనుండి వస్తున్న నమ్మకం. దీని వెనక అర్థం, భర్త అభివృద్ధికి సంబంధించిన సప్తమంపై, మాంగళ్యంకి సంబంధించిన అష్టమంపై కుజ ప్రభావం మంచిది కాదని. కుజుడు ఈ రెండు భావములను చూడాలంటే లగ్నంలో కాని, ద్వితీయంలో కాని, చతుర్థంలో కాని, సప్తమంలో కాని, అష్టమంలో కాని, వ్యయంలో కాని ఉండాలి. మరి పంచమం కూడా వీటికి జత కలపవలసిందే, ఎందుకంటే పంచమ స్థిత కుజుడు అష్టమాన్ని చూస్తాడు కదా.

గుడ్డిగా కుజ దోషం అంటే కుదరదు. ఉదాహరణకు సింహ లగ్నానికి చతుర్థంలో ఉన్న కుజుడు రుచక మహా యోగమిస్తాడు కదా. అదే అష్టమంలో ఉంటే ఫలితాలు మారుతాయి. అష్టమంలో ఉన్న కుజుడు తన ఆయుష్షుకి భంగమా లేక కళత్ర ఆయుష్షుకి భంగమా అని చూడాలి. సోదరులకు, భూ సంపాదనకు కారకుడుగా , అతని అష్టమ స్థితి వాటిపై ప్రభావం చూపుతుందేమో చూడాలి. అల్లా చేయకుండా కుజ దోషం అంటే జ్యోతిష్యానికి చెడు జరుగుతుంది, జాతకులకు వారి తల్లిదండ్రులకు హాని జరుగుతుంది.

ఒక వేళ కుజ దోషమున్నదనే అనుకుందాము. కుజుడా ఫలితాలివ్వడానికి , కుజ దశ అనుభవంలోకి రావాలిగా. ఆ కుజ దశ వివాహానికి ముందే వస్తే? లేక ఏ 70 ఏళ్ల వయసులోనో వస్తే?

నిజానికి వైధవ్యానికి అష్టమం మాత్రమే చూడాలి. సప్తమం భర్త యొక్క ఆరోగ్యం, సంపాదన, అభివృద్ధి మాత్రమే చూపుతుంది. కాబట్టి కుజుడు 1, 2 , 5, 8, 12 లలో ఉంటేనే కుజ దోషంగా చూడాలి. (ఇక్కడ మరి రచయిత వ్యయ భావం ఎందుకు ఇచ్చారో తెలియజేద్దు).

నేను చెప్పదలుచుకున్నది ఏమిటంటే రాశి చక్రంలో కుజుని స్థితి బట్టి మాత్రమే నిర్ణయానికి రాకూడదు. కుజ స్థితి, అతని ఆధిపత్యములు, అతనిపై ఉన్న దృష్టులు, అతను యోగియా లేక అవయోగియా, అతను ఏ నక్షత్రంలో ఉన్నాడు, ఏ రాశి మరియు ఏ భావంలో ఉన్నాడు అనేవి అన్నీ చూడాలి.

చాలామంది ఇద్దరి జాతకాలలో కుజ దోషం ఉంటే ఫర్వాలేదు అని అంటున్నారు. బహుశః వారికి ఒక్కరే పోవడం ఇష్టం లేదేమో!. నిజానికి ఒకరి జాతకంలో కుజ దోషం ఉంటే ఇంకొకరి జాతకంలో చూడవలసింది అటువంటి దోషం కాదు, అక్కడ ఆయుష్షు బలంగా ఉన్నదో లేదో చూడాలి. నా స్వానుభవంలో అర్ధ జ్ఞానంతో అవతల వారికి కష్టాలు కలిగించిన జ్యోతిష్యులను, పురోహితులను చూసాను.

8. పిన్ శాస్త్రి గారు:

లగ్నాతు లేక చంద్రాతు లేక శుక్రాతు కుజుడు 2, 4, 7, 8, 12 లలో ఉంటే కుజ దోషం. వీటిలో 2, 7, 8 లలో ఉంటే మిక్కిలి దోషము. కొంతమంది మినహాయింపుల గురించి చెప్పారు. అవి నేను నమ్మను.

సప్తమ లేక అష్టమ కుజుడు మరణం లేక విడిపోవటం కొన్ని సందర్భాలలో కలుగజేస్తాడు. ద్వితీయ కుజుడు కుటుంబ కలహాలను, చతుర్థ కుజుడు సంతోషలోపము, వ్యయ కుజుడు శయ్యాసుఖ లోపము కలుగజేస్తాడు. కుజ శుక్రల యుతి కూడా మంచిది కాదు(పరదారాశక్తి). పంచమ కుజుడు గర్భ శ్రావములను లేక సంతాన నష్టం కలుగజేస్తాడు.

ముఖ్యంగా కుజుడు 2, 7, 8 లలో ఉంటే, దోష సామ్యం ఉంటేనే వివాహం చేయాలి. ఇద్దరికీ ఒకే రకమైన దోషం ఉంటే అది నెమ్మదిస్తుంది లేక తటస్థం అవుతుంది కానీ దోషం పూర్తిగా మాయం అవుదు. అంటే పెను ప్రమాదాలు తప్పుతాయి.

కొంతమంది కృష్ణానది క్రింద జీవించేవారికి కుజ దోషముండదు అంటారు కాని, గ్రహాలకు ఈ భౌగోళిక తారతమ్యాలు తెలిదాయే!.

వివాహ వనమాల ప్రకారం (నారద సంహిత కూడా) - కుజుడు , శని లేక బుధ రాశులలో మిక్కిలి దోషప్రదుడు. శని రాశులలో ముప్పాతిక, గురు రాశులలో అర్థ, స్వస్థానములలో పావు వంతు పాపి అగును.

కుజ దోషానికి పరిహారంగా కుంభ వివాహం, సావిత్రి వ్రతం, పిప్పలా వ్రతం మరియు దుర్గా స్తోత్రములు సూచింప బడ్డాయి.

వివాహానంతరము భార్య భర్తల ఇరువురి జాతకములు చూసే విశ్లేషణ చేయాలి. నిజానికి భార్య జాతకానికి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలి. ఎందుకంటే చాలా వరకు భార్య యొక్క జాతక ప్రభావం భర్తపై తప్పక ఉంటుంది. స్త్రీ పురుషుల జాతక విశ్లేషణ ఒకే విధంగా ఉన్నా, 7, 8 , 9 ల విషయంలో తేడాలున్నాయి. పురుష జాతకంలో ఇవి కళత్రం, ఆయుష్షు, భాగ్యము. స్త్రీ జాతకంలో సప్తమం భర్త యొక్క స్వభావం, అభివృద్ధి, సుఖ సంతోషములు సూచిస్తుంది. స్త్రీకి భర్త ఆయుష్షు ముఖ్యం గనుక అష్టమం అతని ఆయుష్షు చూపుతుంది. నవమం భర్త యొక్క అభివృద్ధి , ఆమె యొక్క భక్తి చూపుతుంది. భార్య యొక్క భక్తి ఎప్పుడూ భర్త యొక్క శ్రేయస్సు కొరకే గదా. స్త్రీ జాతకంలో గురువు పాత్ర ముఖ్యం. గురువు సరిగా ఉంటే సహృదయత, దయ, భక్తి లేక ఆధ్యాత్మికత ఇస్తాడు. కాని చంద్రుడు భావోద్వేగములకు మరియు చంచలత్వానికి సూచకుడు. అతను సరిగ్గా లేకున్నచో సమస్యలు వస్తాయి గనుక అతనూ ముఖ్యమే. కుజుడు చంద్రునికి తోడు దొంగ. కుజుడు కూడా భావోద్వేగములకు ప్రతినిధి. వీటికి వ్యతిరేకం ప్రాపంచిక జ్ఞానం లేక విచక్షణా జ్ఞానం ఇచ్చే బుధుడు. స్త్రీకి సౌందర్యము ముఖ్యం గనుక శుక్రుడు కూడా ముఖ్యం. శుక్రునిపై కుజ లేక చంద్ర దుష్ప్రభావం మంచిది కాదు.

ఏ జాతక విశ్లేషణకయినా లగ్నాతు, ఆరూఢ లగ్నాతు, చంద్రాతు చూడవలసిందే. వివాహ సంబంధ విషయములకు దార పాదము నుండి, ఉప పాదము నుండి, శుక్రాతు సైతం చూడాలి. ఇన్ని కోణాల నుంచి చూస్తే అందరికీ కుజ దోషం తప్పదు అని భయపడవలసినవసరం లేదు. దోషం అంటే అంత మరణతుల్య భయంకరం కాదు. కష్ట నష్టాలు, మనస్వర్థాలు కూడా అవచ్చు. కొద్ది పాటి లోపాలు లేని జీవితాలు ఎన్ని ఉన్నాయి?

వివాహ విషయంలో నవాంశ విశ్లేషణ చాల ముఖ్యం. నవాంశను కళత్రం యొక్క జాతకంగా భావించి, ఎటువంటి వారు రాసిపెట్టి ఉన్నారో ఊహించి, సరైన జోడి కోసం వెదకాలి.

9. ఇరంగంటి రంగాచార్య - ముహూర్త సింధు:

లగ్న, చతుర్థ, సప్తమ, అష్టమ, వ్యయ స్థానములలో కుజుడున్నచో కుజ దోషం. కొందరు ద్వితీయంలో కూడా కుజ దోషం అంటారు.

మినహాయింపులు:

- వరుని జాతకంలో 1, 4, 7, 8, 12 లలో ఎక్కడైనా రవి, శని, రాహు, కేతువులలో ఏదైనా ఒక గ్రహముంటే కన్య జాతకంలో ఉన్న కుజ దోషం పరిహరింపబడును. అల్లాగే కన్య జాతకంలో ఉంటే వరుని జాతకంలో ఉన్న కుజ దోషం పరిహరింపబడును. ఒకరికి కుజ దోషముంటే రెండవవారికి అదే స్థానంలో పాప గ్రహముండాలి.
- వరునికైనా, వధువుకైనా శని 1, 4, 7, 9, 12 లలో ఉంటే కుజ దోషం పోతుంది.
- గురు లేక శుక్రుడు లగ్నంలో బలంగా ఉంటే కుజ దోషముండదు.
- కుజుడు వక్ర గతుడైనా, నీచ పొందినా, అస్థంగతుడైనా, శత్రు క్షేత్రగతుడైనా కుజ దోషముండదు.
- అష్ట విధ కూటములలో గుణ బాహుళ్యం ఉంటే కుజ దోషం చూడనక్కరలేదు.
- మేష లగ్నం వారికి లగ్నంలో(1), మకర లగ్నం వారికి ధనుస్సులో(12), సింహ లగ్నం వారికి వృశ్చికంలో(4), కర్క లగ్నం వారికి మకరంలో(7), ధనుర్లగ్నం వారికి కర్కాటకంలో(8) కుజ స్థితి వల్ల దోషం లేదు.
- వృశ్చిక లగ్నం వారికి వృషభంలో (7), కర్క లగ్నం వారికి కుంభంలో(8) కుజ స్థితి వల్ల దోషం లేదు.
- శక్త చంద్రుల యుతి ద్వితీయంలో ఉన్నా లేక కుజునిపై గురు ధృష్టి ఉన్నా లేక కుజ రాహు యుతి ఉన్నా, కుజునికి కేంద్రములలో రాహువున్నా కుజ దోషం పరిహరింపబడును .
- రాశ్యాధిప మైత్రి, ఒకటే గణము, గుణ బాహుళ్యం ఉంటే కుజ దోషముండదు.

10. కుర్బీజా:

కుజుడు శక్తి, ఉత్సాహం, ధైర్యం ఇచ్చే గ్రహము. కుజుడు ఆడవారికి ఋతుస్రావమునకు పాతనిధ్యం వహిస్తాడు. కుజుడు ఆకస్మిక ప్రమాదాలను కూడా సూచిస్తాడు. అందుచేత వివాహ విషయంలో కుజునికి ప్రాధాన్యత ఉంది.

మన పూర్వీకులు ఆడదానికి సహనమే ముఖ్యం అన్నారు. మగవారు స్వాభావికంగా ఉద్దేకపూరితులు గనుక, స్త్రీ అయినా సహనం చూపిస్తేనే సంసారం సజావుగా నడుస్తుందని అలా చెప్పారు. అలాగే స్త్రీ ఆర్థికంగా ఆధారపడే భర్త ప్రమాదవశాత్తు పోతే జీవితం కష్టభరితం అవుతుంది.

సున్నితమైన భావములపై దుష్ప్రభావములు సంసార జీవిత సుఖాన్ని హరిస్తాయి. సప్తమంపై, సప్తమాధిపతి పై , శుక్రునిపై వీటిపై ప్రభావములు ముఖ్యం.

ఇందుకోసం దోష సామ్యం చూసి వివాహం చేయాలని చెప్పారు. కాని అది కూడా వధూవరులు తెలివిగా ప్రవర్తిస్తేనే పని చేస్తుంది.

వీరు స్పష్టంగా రాయ లేదు. ఒక పక్క కుజ దోషం అంటూనే పాప గ్రహాలూ ఎవరున్నా దోషమే అన్నారు. ఉదాహరణలలో కుజ శనులు కలవడం వల్ల కుజ దోషం తగ్గిందన్నారు. వీరి ప్రకారం కుజునిపై శని లేక రాహు లేక గురు లేక శుక్ర ప్రభావం కుజ దోషాన్ని తగ్గిస్తుంది. వైధవ్య యోగం అంటే ఏమిటో చెప్పకుండానే, ఒక చోట వైధవ్య యోగానికి మినహాయింపులు ఇచ్చారు.

11. బశిష్ట తివారీ:

పురాతన గ్రంథములలో కుజ దోష ప్రస్తావన లేదు. కుజ దోషం ఉన్నా సంతానం, ధనంతో హాయిగా ఉన్న జంటలను నా అనుభవంలో చాలా మందిని చూసాను. కుజుడు 1,4,7,8,12 లలో ఉంటే కాముకత ఎక్కువ ఉంటుంది. ఈ విషయంలో దోష సామ్యం ఉంటేనేమంచిదే. దీన్ని లగ్నాతు, చంద్రాతు, శుక్రాతు సైతం చూడాలి. ఆ వరుసలో ఆరోహణక్రమంలో వీటికి ప్రాముఖ్యత ఉన్నది. కొందరి ఉద్దేశ్యంలో ద్వితీయంలో కూడా కుజ దోషం ఉంటుంది.

కుజుడు 6 లో మరియు రాహువు 7 లో మరియు శని 8 లో ఉంటే పతి/పత్నీ హంత యోగం. కొందరి ప్రకారం మగవారికి లగ్నాతు మరియు శుక్రాతు కుజ దోషం చూడాలి. అలాగే ఆడవారికి లగ్నాతు మరియు చంద్రాతు చూడాలి.

మినహాయింపు:

- దోష సామ్యం ఉంటే.
- ఒక జాతకంలో కుజుడున్న స్థానంలో, ఇంకొక జాతకంలో అక్కడ కుజుడు లేకున్నా, వేరొక పాప గ్రహమున్నా.
- శని కాని రాహువు కాని - 1,4,7,8,12 లలో ఉంటే.
- కుజుడు స్వస్థానం లో ఉన్నా, ఉచ్చ పొందినా.
- మేష లగ్నం వారికి లగ్నంలో లేక కర్కాటకంలో, మకర లగ్నం వారికి ధనుస్సులో, కర్క లగ్నం వారికి మకరంలో, ధనుర్లగ్నం వారికి కర్కాటకంలో కుజ స్థితి వల్ల దోషం లేదు.
- కుజుడు గురు లేక చంద్రుడితో యుతి చెందినా లేక చంద్రుడు కేంద్రములలో ఉంటే.
- శక్త చంద్రుల యుతి ద్వితీయంలో ఉన్నా లేక కుజునిపై గురు దృష్టి ఉన్నా లేక కుజ రాహు యుతి ఉన్నా.
- కుజుడు ఉపదాయలలో ఉండి వర్గోత్తమం అయినా అని రాసారు. ఉపదాయలలో ఉంటే గొడవేలేదుగా!

12. పంచాంగ కర్తల ప్రకారం:

రేలంగి తంగిరాల వారి పంచాంగము:

లగ్నాతు 2,4,7,8,12 లలో కుజ స్థితి ఉన్న జాతకులకు వివాహం చేయరాదు.

వధూవరుల జాతకములలో రెండిటిలోనూ ఈ దోషం సమతుల్యంగా ఉంటే, చేయవచ్చు. మేష, కర్క, సింహ, వృశ్చిక, ధనుర్మీన జాతకులకు వర్తించదు. మేష వృశ్చిక లగ్నం వారికి వారికి చతుర్థంలో, మకర, కర్కాటక లగ్నం వారికి సప్తమంలో, ధనుర్, మీన లగ్నం వారికి అష్టమంలో, వృషభ, తులా లగ్నం వారికి ద్వాదశంలో, కుంభ సింహ లగ్నముల వారికి ఎక్కడ ఉన్నా, కుజ దోషం లేదు.

కటక, ధనుర్మీనములు సప్తమమైతే అక్కడున్న కుజుడు శుభుడే. తులావృషభములు సప్తమమై అక్కడ కుజుడుంటే జీవితాంతం అనురాగంతో ఉంటారు. కన్యాకుంభములు సప్తమమై అక్కడ కుజుడుంటే, భోగభాగ్యములు కలుగును.

గ్రహగత చతుర్విధ సంబంధాలన్నీ పరిశీలించిన తరువాతే ఫల నిర్ణయం చేయాలి. ఇంకా శుక్రుడు, రాహు కేతువుల సంబంధం, సప్తమ స్థానాధిపతి యొక్క స్థాన బలం, సప్తమ స్థాన స్థిత గ్రహముల ప్రభావం, సర్వదోషం పరిశీలించాలి.

పిడపర్తి పంచాంగము:

లగ్నాతు, చంద్రాతు, శుక్రాతు- 1, 2,4,7,8,12 లలో కుజ స్థితి. ఇరువురి జాతకములలో సమానంగా దోషం ఉన్నా లేక ఒకరి జాతకంలో లగ్నాతు, ఇంకొకరి జాతకంలో చంద్ర శుక్రుల నుండి దోషం ఉన్నా చేయవచ్చు. మేష, కర్క, సింహ, వృశ్చిక, ధనుర్మీన జాతకులకు వర్తించదు. కుజునికి గురువు యొక్క యుతి లేక వీక్షణము ఉన్నచో, కుజ దోష భంగం అవుతుంది.

గుప్తా పంచాంగం ప్రకారం:

ఇద్దరి జాతకములలో కుజ, శుక్ర దోష పరిశీలనే చాల ముఖ్యం. మేష, కర్కాటక, సింహ, వృశ్చిక, ధనుస్సు, మీన లగ్నములకు శుక్రుడు ఆధిపత్య పాపి. ఈ లగ్నం వారికి శుక్రుడు 7 లేక 8 లో ఉన్నా లేక వాటిని చూసినా, శుక్ర దోషము. మిగతా లగ్నం వారికి కుజుడు 7 లేక 8 లో ఉన్నా లేక చూసినా, కుజ దోషము. అందుచేత గురు వర్గుల వారికి శని వర్గుల వారితో వివాహం శుభ ప్రదం. అలాగే బేసి లగ్నం వారికి సరి లగ్నం వారితో వివాహం శుభ ప్రదం.

ములుగు పంచాంగము:

కుజుడు మేషం లేక వృశ్చికంలో ఉంటే, ఎక్కడా ఉన్న శుభ గ్రహ యుతి ఉంటే. ఉచ్చ లేక నీచలో ఉంటే, 6 లేక 11 స్థానములలో ఉంటే.

అశ్వినీ, మృగశిర, పునర్వసు, పుష్యమి, ఆశ్లేష, ఉత్తర, స్వాతి, అనూరాధ, పూర్వాషాడ, ఉత్తరాషాడ, శ్రవణం, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి. - ఈ నక్షత్రముల వారికి.

కుజుడు బాల గ్రహం గనుక బాలారిష్ట సంబంధ విషయములకే కుజ దోషం చూడాలి. 13 లేక 14 ఏళ్ల తరువాత కుజ దోషం ఉండదు. అసలు ముందుగా ఆయుర్దాయం చూడాలి.

TTD పంచాంగం:

లగ్న, చంద్ర, శుక్రుల నుండి 1/2/4/7/8/12 లలో కుజ స్థితి దోషము. దోష సామ్యం ఉండాలి. పురుషులకు 2 లేక 12 లో, స్త్రీలకు 7 లేక 4 లో, ఉభయులకు 8 లో కుజ స్థితి ఎక్కువ దోషము. మేష వృశ్చిక లగ్నం వారికి వారికి చతుర్థంలో, మకర, కర్కాటక లగ్నం వారికి సప్తమంలో, ధనుర్, మీన లగ్నం వారికి అష్టమంలో, వృషభ, తులా లగ్నం వారికి ద్వాదశంలో, కుంభ సింహ లగ్నముల వారికి ఎక్కడ ఉన్నా, కుజ దోషం లేదు. కుజునికి గురు లేక చంద్ర యుతి ఉన్నా దోషం లేదు.

13. ఇంటర్నెట్ నుండి: <http://www.astrojyoti.com/misconceptions.htm>

Mangala/Kuja Dosha (Unknown Author):

One of the biggest misconceptions and fears in the Hindu society with respect to marriage is the presence of Mangala Dosha or Kuja Dosha in the chart of a boy or a girl. I have seen a countless number of good matches being rejected by people just because the boy or the girl has Mangala Dosha present in the chart.

Even the various Shastras of astrology differ as to in which houses it is present, what the exceptions are and what the effects and remedies are. According to some authorities Mars is placed in the 1,2,4,7,8,12, from lagna causes Kuja Dosha. Some authorities omit the 1st house and some others omit the 2nd house.

Some astrologers thump the table and quote Parashara and Varahamihira to prove their point. To start with most of the astrologers only have a very hazy idea of the sastras. On top of that, let me tell you that the existing shastras and their translations are not very pure!

Take for example the Brihat Parashara Hora Shastra of Rishi Parashara. In chapter 2 verse 5-7 we have the following: "Rama is the incarnation of the Sun, Krishna of the moon, Narasimha that of Mars, Buddha that of Mercury, Vamana that of Jupiter, Parashurama that of Venus, Koorma that of Saturn, Varaha that of Rahu and Matsya that of Ketu". Sounds great. However, according to astrology Parashara was the father of Vedavyasa who wrote the Mahabharata. According to our calculations the Mahabharata period was 2500 BC to 3200 BC., or around 1200BC. According to the western historians. Buddha belonged to the much later and fairly authentically recorded period. He died in 544BC. Then how did Parashara say that Buddha is the Avatara of Mercury more than a millennium before? If he were forecasting then he would have clearly stated that "Buddha avatara will be born". Obviously some of the people who wrote the shastras added a few things of their own!

Rishi Parashara, in his Brihat Parasara Horasastra, chapter 81, verse 47 said the following: "If Mars is placed in the Lagna, 12th, 4th, 7th and 8th houses, without any aspect or conjunction of the benefic planets, the husband of such a woman will certainly have an early death." So it is clear that if Mars has the aspect or association of a benefic, there is no dosha.

It must be noted that in the very next verse, verse 48, he gave the other important exception as follows: “The yoga in which a woman takes birth and becomes a widow, if a male takes birth, he also becomes a widower. If a woman with the widowhood yoga marries a man with similar yoga, such yoga will be cancelled.” So the 2nd exception given by him is that this feared dosha is cancelled if both the girl and the boy have mangal dosha.

However by and large the majority of the astrologers include the 2nd house also in the mangala dosha and accept the 6 houses in total. As there are 12 houses in a horoscope and as Mars in 6 houses causes Mangala Dosha, it simply means that 50% of the people born have Kuja Dosha of some level. Hence it goes without saying that this Mangala Dosha is not something which will ruin a person, because it is not the intention of God to condemn half of mankind.

The prevalent misconceptions are that, if a person has Martian affliction it will either ruin the marriage or will cause one’s death or the death of the partner. Especially if a girl has Kuja or Mangala Dosha, called “Mangali”, she is looked upon as a devil by the mother-in-law. Nothing can be farther than the truth. First let us examine what the Kuja Dosha is all about and how it affects marriage.

The planet Mars symbolizes courage, aggression, vitality, confidence, fighting spirit and warrior qualities. If Mars is placed in any of these 6 houses, it gives aggressive tendencies to either the person or the spouse. In certain cases if Mars is malefic to the native, it also gives danger to life, provided that other bad combinations are also present. These two are the main negative qualities. Hence the first reason for the “Dosha Complex” is that – in the olden days the ideal wife was regarded as one who is meek, obedient and submissive. Hence a girl with the so called Martian afflictions, who is likely to have courage and fighting spirit, was considered by our MCP society as a girl with “Dosha”. The second possible reason for the “Dosha Complex” is that during the war torn middle ages when a lot of the sastras were written, a “Martian person”, who is normally well built, courageous, aggressive and has fighting qualities, was a prime candidate to be recruited by the king for his army and hence the chances of his death or serious injury were quite strong. In the present changed circumstances it is foolishness of the highest order to be scared simply because one has Mangal Dosha.

However, Mangala Dosha is not something that can be ignored. It does cause marital discord. Before marriage it is very essential to match horoscopes for Kuja Dosha. If a person has Kuja Dosha in the horoscope the spouse must also have Kuja Dosha. This way the Dosha is cancelled. Otherwise both should be without any Dosha. Various “authorities and experts” have given a lot of exceptions and cancellations for the Dosha. They are so many that almost everything is cancelled! The truth is that in majority of the cases the so called exceptions and cancellations do not work.

P.S.Iyer's tips: In 1991 the late Sri P.S.Iyer, one of the acknowledged giants of Indian astrology and an authority on the marriage aspects, gave a discourse to several budding aspirants of astrology in Mr. K.N.Rao's house and I was one of the fortunate ones to attend it. He was quite clear in stating that Mangala dosha is present in 6 houses. This Kuja Dosha or Mangala Dosha must be examined from the Moon, Venus and Saturn also. He even gave the details of the percentage of Mangala dosha in each house. In 8th house the dosha is full, in lagna 1/2, in 7th 1/4, in 4th 1/8 and in 12th and 2nd houses 1/16. As per the exceptions and cancellations, he was very specific about the following:

- No dosha if Mars is in its own house or exaltation house. No dosha if aspected by a benefic.
- If a strong benefic is placed in the 9th house then the dosha of Mars in the 7th and 8th is cancelled.

However he also advised that apart from the Mars, the planets Saturn, Sun and Rahu also cause similar dosha! From the point of view of causing dosha, if Mars causes 100% dosha, Saturn causes 75% dosha, Sun causes 50% dosha and Rahu causes 25% dosha. These doshas must also be evaluated similarly!

As per the koota matching his advise was to give more importance to dina, gana, rasi, yoni and rajju and less to the others. So much so for the nadi dosha fear!

The matching of horoscopes and especially the extent of Mangala Dosha is the job of an experienced astrologer and must be done after carefully analyzing both the horoscopes.

14. ముగింపు:

ఖుర్సీజా గారు, ఇరంగంటి వారు, తివారీ గారు, శని లేక రాహు ప్రభావం కుజ దోషం తగ్గిస్తుంది అన్నట్లు చెబుతున్నారు. ఇది ఉత్తర భారత దేశ సాంప్రదాయం ఏమో. మన దక్షిణ దేశ ఆలోచన ప్రకారం ఒక పాపి కుజుడే అనర్థం అన్నప్పుడు వానితో ఇంకొక పాపి కలిస్తే మహా అనర్థం.

ప్రాచీన గ్రంథాలలో వివిధ భావములపై పాప గ్రహ ప్రభావం గురించి ప్రస్తావించినప్పటికీ, ఎక్కడా కుజ దోషం అనే పదం వాడలేదు. కేవలం కుజ స్థితిని జాతక విశ్లేషణలో వాడటం జ్యోతిష సూత్రాలకు విరుద్ధము. కేవలం ఏదైనా ఒక గ్రహ స్థితి ఆధారంగా, ఫలితం చెప్పేయడం కేవలం అవతలవారికి మన గొప్ప చూపడం కోసమో లేక అవతలవారిని భయపెట్టడం కోసమో మాత్రమే జరుగుతుంది. ఆ రచయిత లేక వక్త ఎంత గొప్పవాడయినా, ఇది గుర్తు ఉంచుకోవలసిన విషయం.

జ్యోతిష్యంలో ఏ విషయం గురించి చెప్పాలన్నా, ఆ భావం, ఆ భావంలో ఏ గ్రహములు ఉన్నాయి, వాటి స్థితి బలం ఏమిటి, ఆ భావం పై ఇతర ప్రభావములు ఏమున్నాయి, ఆ భావం ఏ రాశికి చెందినది, ఆ భావాధిపతి పరిస్థితి ఏమిటి, అతని పై ప్రభావములు ఏమిటి, ఆ భావానికి కారకుడు ఎవరు. అతని స్థితి ఏమిటి, అతనిపై ఇతర ప్రభావములు ఏమిటి అనే అనేక విషయాలపై ఆధారపడుతుంది.

అందుచేత కుజుడు నైసర్గిక పాపి గనుక, కుజ స్థితిని జాతక విశ్లేషణలో ఒక భాగంగా మాత్రమే చూడాలి. అలాగే, రాశి స్థితి లేక నైసర్గికత కన్నా, ఆధిపత్య శుభాశుభాత్వమే ముఖ్యం అని అందరూ అంగీకరిస్తారు గనుక, కుజుని నైసర్గిక పాపత్వం మాత్రమే కాకుండా, ఇచ్చిన చక్రంలో అతని ఆధిపత్య శుభాశుభాత్వము కూడా తప్పక చూడాలి. చివరిగా ఇది సమగ్ర జాతక విశ్లేషణలో ఒక భాగంగా మాత్రమే చూడవలసిన అవసరం ఉంది.